

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

HISTORISCH OVERZICHT EN STAATSINRICHTING VANAF 1848

Nederland (1848-1914)

1 maximumscore 2

- zin 1: Willem II
- zin 2: beperkt
- zin 3: ingevoerd
- zin 4: het parlement

indien vier antwoorden juist	2
indien drie antwoorden juist	1
indien minder dan drie antwoorden juist	0

2 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de industrialisatie.

3 maximumscore 1

sociale kwestie

4 maximumscore 1

Woningwet

5 maximumscore 2

- ARP (Anti-Revolutionaire Partij) 1
- Voorbeeld van een juist antwoord is:
De 'kleine luyden' moesten volgens de tekening op de socialisten stemmen, omdat ze dan vrij zullen zijn / ze niet meer onderdrukt zullen worden / de arbeiders sterker worden / de arbeiders machtiger worden. 1

De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

6 maximumscore 1

Dit is een mening van de confessionelen, omdat (voorbeelden van juiste verklaringen):

- in de bron positief gesproken wordt over de financiële gelijkstelling van het christelijk/bijzonder en openbaar onderwijs.
- het volgens de bron eerlijk is dat alle scholen gelijk worden behandeld (wat voor de confessionelen een belangrijk doel was).

Opmerking

Alleen als na ‘confessionelen’ een juiste verklaring volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.

7 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Een politiek gevolg was dat de (communistische) revolutie uitbrak / dat de communisten de macht grepen in Rusland / dat Rusland communistisch werd / dat de Sovjet-Unie ontstond.

8 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat Rusland in 1917 in oorlog was met Duitsland / Duitsland een vijand was van Rusland.

9 maximumscore 1

- 2 (= Frankrijk)
- 3 (= Groot-Brittannië)
- 6 (= Verenigde Staten)

Opmerking

Alleen als alle drie de antwoorden juist zijn, wordt 1 scorepunt toegekend.

10 maximumscore 2

Bij foto 1 past c (= schaarste).

Bij foto 2 past b (= mobilisatie).

Bij foto 3 past d (= vluchtelingen).

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

11 D

Het Interbellum (1918-1939)

12 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- De regisseur/producent van de film was Joods / de nazi's waren antisemitisch.
- De film was negatief over Duitsland / de nazi's waren nationalistisch.
- Het leger werd bekritiseerd / de nazi's waren voor een sterk leger.
- De oorlogsverschrikkingen stonden te veel op de voorgrond (in plaats van het heldendom van de soldaten).

per juist antwoord

1

13 maximumscore 2

Eerst 5, dan 3, daarna 2, vervolgens 1 en ten slotte 4.

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

14 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Hitler maakte gebruik van de parlementaire democratie door mee te doen (met zijn partij de NSDAP) aan de verkiezingen / door het parlement te laten stemmen over het buiten werking stellen van de rechtsstaat/Grondwet.
- voorbeeld waaruit blijkt dat Hitler de rechtsstaat heeft afgeschaft (een van de volgende):
 - Hitler verbood meerdere politieke partijen.
 - Hitler maakte een einde aan de scheiding tussen de machten.
 - Hitler ontnam burgers (zoals Joden, homoseksuelen, enz.) rechten / er was sprake van discriminatie/vervolging.
 - Er was geen sprake meer van vrijheid van meningsuiting.
 - Er was geen vrijheid/rechtszekerheid/rechtsgelijkheid meer voor de burgers.
 - Burgers hadden geen bescherming meer van hun rechten en vrijheden.

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 C

16 C

17 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- De uitkomst van een showproces stond van tevoren al vast.
- De verdachten werden gedwongen om te bekennen.
- De verdachten kregen geen eerlijke verdediging.
- De veroordeelden konden niet in beroep gaan tegen het vonnis.
- De showprocessen werden aangestuurd door de overheid/Stalin.
- De rechters bij de showprocessen waren niet onafhankelijk.
- Bij de showprocessen werden onschuldige mensen veroordeeld.
- De showprocessen waren gericht tegen (vermeende) tegenstanders van de regering/Stalin.

18 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Het beeld van Stalin naar buiten toe was positief / er was sprake van persoonsverheerlijking (Stalin werd als ‘vadertje Stalin’ beschouwd, iemand die het goede met het land voor had).
- Er was geen betrouwbare berichtgeving/informatie over Stalin in de Sovjet-Unie / er was sprake van censuur/propaganda.
- Er was geen vrijheid van meningsuiting/persvrijheid / er was sprake van een totalitair regime/indoctrinatie.

Opmerking

Het antwoord dat Stalin een dictator/alleenheerster was, mag niet goed gerekend worden.

Door de tijd heen

19 maximumscore 1

Eerst 1, dan 3, vervolgens 2 en ten slotte 4.

Opmerking

Er is maar één juiste volgorde.

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

20 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Foto 1 is wel geschikt als propaganda voor de Duitse bezetter, omdat deze foto kan aantonen dat er goede banden zijn tussen Nederlanders en Duitsers / dat Duitse soldaten vriendelijk zijn.
- Foto 2 is niet geschikt als propaganda voor de Duitse bezetter, omdat deze foto kan aantonen dat het Nederlandse leger successen heeft geboekt / dat het Duitse leger verliezen heeft geleden.

1

1

Opmerking

Alleen als na een juiste keuze een juist argument volgt, wordt telkens 1 scorepunt toegekend.

21 maximumscore 2

Bij boek 1 hoort begrip e (= regering in ballingschap).

Bij boek 2 hoort begrip b (= distributie).

Bij boek 3 hoort begrip a (= censuur).

Bij boek 4 hoort begrip c (= Holocaust).

indien vier antwoorden juist

2

indien drie of twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

22 maximumscore 1

Februaristaking

23 B

24 maximumscore 2

zin 1: scheiding tussen de machten

zin 2: wetgevende

zin 3: dictatuur

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

25 B

26 D

27 maximumscore 1

(nummer) 4

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- keerpunt in periode 1: de Slag om Stalingrad / de Duitse nederlaag bij Stalingrad/in de Sovjet-Unie 1

- keerpunt in periode 2: D-day / operatie Overlord / de invasie in Normandië 1

- Het keerpunt in periode 1 heeft het verloop van de oorlog veranderd, omdat nazi-Duitsland toen de eerste grote nederlaag leed in de Tweede Wereldoorlog / de opmars van nazi-Duitsland (in de Sovjet-Unie) tot staan werd gebracht / nazi-Duitsland zich vanaf dat moment terug moest trekken.
of

Het keerpunt in periode 2 heeft het verloop van de oorlog veranderd, omdat toen een tweefrontenoorlog ontstond / de bevrijding van West-Europa begon / de aanval werd ingezet die eindigde met de nederlaag van Duitsland.

1

1

1

Opmerking

Alleen als bij de tweede deelvraag na de keuze van een periode een passend argument volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.

29 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de operatie werd een groot deel van Nederland bevrijd / maakte een groot deel van Nederland de Hongerwinter niet mee.

30 maximumscore 2

Bij herinnering 1 hoort d (= razzia).

Bij herinnering 2 hoort a (= gedwongen tewerkstelling).

Bij herinnering 3 hoort c (= mobilisatie).

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

31 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De Duitse bezetter deed veel moeite om het leven in doorgangskamp Westerbork normaal te laten lijken, omdat de bezetter verborgen wilde houden dat de Joden vermoord zouden worden / om de deportaties soepeler te laten verlopen / om te voorkomen dat de Joden in opstand zouden komen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- 5 mei: Het Duitse leger (in Nederland) gaf zich over / Nederland werd (volledig) bevrijd.
- 15 augustus: Japan gaf zich over / er kwam een einde aan de Tweede Wereldoorlog in Azië/Indonesië.

1
1

Europa en de wereld (1945-1989)

33 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Met de foto kon de boodschap overgebracht worden dat Nederland de strijd tegen het leger van de Republiek Indonesië makkelijk zou winnen, omdat het leger van de Republiek Indonesië met houten geweren moet oefenen / niet voldoende wapens heeft / kinderen inzet als soldaat / niet voldoende volwassen soldaten heeft (waaruit blijkt dat het een zwakke tegenstander is).

34 B

35 D

36 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het begrip ‘tsaar’ past bij Stalin, omdat dit begrip goed aangeeft dat Stalin alle / veel macht had (net als de tsaren vroeger).

37 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De Verenigde Staten stonden positief tegenover de opstand, omdat de Verenigde Staten de invloed van het communisme wilden tegengaan / omdat de leiders van de Hongaarse Opstand uitgingen van democratische waarden (die ook in de Verenigde Staten werden aangehangen) / omdat de opstand gericht was tegen de Sovjet-Unie/het communisme.
- De Verenigde Staten stuurden geen militairen, omdat Hongarije behoorde tot de invloedssfeer van de Sovjet-Unie / omdat de Verenigde Staten een (nucleaire) oorlog (met de Sovjet-Unie/het Warschaupact) wilden vermijden.

1
1

38 maximumscore 1

verzuiling

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

39 B

40 A

41 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

In de bron wordt het rolpatroon bevestigd dat de vrouw verantwoordelijk is voor de huishoudelijke taken (wat niet past bij het doel van de Tweede Feministische Golf van gelijkheid tussen man en vrouw / van het doorbreken van traditionele rolpatronen).

42 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de dekolonisatie/onafhankelijkheid van voormalige Nederlandse kolonies.

43 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat door artikel 1 wordt bepaald dat iedereen in Nederland gelijk behandeld moet worden / dat het gaat om het discriminatieverbod.

44 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de invoering van de glasnost werd kritiek op de overheid toegestaan / zonder de glasnost zou vertoning in de bioscopen zijn tegengehouden door de communistische overheid/de censuur.

Door de tijd heen

45 maximumscore 2

Uitspraak 1 gaat over Colijn.

Uitspraak 2 gaat over Drees.

Uitspraak 3 gaat over Drees.

Uitspraak 4 gaat over Colijn.

Uitspraak 5 gaat over Drees.

indien vijf antwoorden juist

2

indien vier of drie antwoorden juist

1

indien minder dan drie antwoorden juist

0

46 maximumscore 1

Eerst 4, dan 1, daarna 3 en ten slotte 2.

Opmerking

Er is maar één juiste volgorde.

De nieuwe wereldorde (vanaf 1990)

47 maximumscore 2

zin 1: secularisatie

zin 2: individualisering

zin 3: multiculturele samenleving

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

Door de tijd heen

48 maximumscore 2

Eerst 2, dan 1, daarna 4, vervolgens 5 en ten slotte 3.

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

Bronvermeldingen

Alle internetbronnen zijn voor het laatst geraadpleegd op 20 december 2023.

- bron 1 <https://stadsarchief.rotterdam.nl/zoek-en-ontdek/themas/expansie-van-de-stad/volkshuisvesting/>
- bron 2 Het volk, 11 juni; 35313, Katholiek Documentatie Centrum (geraadpleegd via geheugen.delpher.nl).
- bron 3 Van de Hulst en Huizenga, Toen – en nu! III, Groningen/Djakarta, 1954, p.150.
- bron 4 foto 1: <http://resolver.kb.nl/resolve?urn=urn:gvn:SFA03:SFA002001350>
foto 2: <https://www.zeeuwseankers.nl/verhaal/mobilisatie-tijdens-de-eerste-wereldoorlog>
foto 3: <https://www.bhic.nl/memorix/images/search/detail/2cda8f40-45f9-11e3-a682-8f1e4b5914a3/media/1195a351-639e-ee5e-885a-fcf99b37c572>
- bron 5 David Low, Stepping Stones To Glory; Evening Standard, 8 juli 1936.
- bron 6 M. Krielaars en H. Driessen, Ooggetuigen van de Russische geschiedenis in meer dan honderd reportages, Amsterdam 2007, p. 242-243.
- bron 7 foto 1: <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/02/02/nach-holland-a1590779>
foto 2: Beeldbank WO2 - NIOD - Filmcentrale Utrecht / J.S. van der Meer
- bron 8 Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
- bron 9 Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (Red.), Dagboekfragmenten 1940-1945 (Den Haag, Martinus Nijhoff 1954) p.77-78.
- bron 10 <https://rkdocumenten.nl/toondocument/558-r-k-werkliedenverbond-nl/?systeemnum=558-2>
- bron 11 <https://collectie.nmm.nl/nl/collectie/detail/321576>
- bron 12 In deze halve gevangenis: Dagboek van Mr. Dr. L.F. Jansen, Batavia/Djakarta 1942-1945, Franeker: Van Wijnen, 1988, p. 124-125.
- bron 13 tekst: Anneke van Loggem. Toen... Vroeger. Herinneringen aan Nederlands-Indië, Uitgeverij Gopher. Harderwijk 2019, p. 308.
kaart: Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
- bron 14 herinnering 1: Herinnering Jules Schelvis, De Oorlog,
<https://archief.ntr.nl/deoorlog/page/aflevering/5/Hoe+de+Joden+uit+Nederland+verdwennen.html>
herinnering 2: Sytze van der Zee, Wij overleefden. De laatste ooggetuigen van de Duitse bezetting (Amsterdam 2019), p.173-175.
herinnering 3: Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
- bron 15 <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/fotocollectie/d61e263d-467c-434d-0f11-2d3361cb23ab>
- bron 16 https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59/schuman-declaration-may-1950_nl
- bron 17 Nieuwe Haarlemsche Courant, 15 juni 1964.
- bron 18 Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023. Gebruikte gegevens afkomstig van:
<https://www.rd.nl/artikel/365092-ontkerkelijking-in-nederland-sterkst>

bron 19 foto 1: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Molotov-Ribbentroppact>
foto 2: Deutsches Historisches Museum
<https://www.dhm.de/lemo/bestand/objekt/ba103363>
foto 3: https://de.wikipedia.org/wiki/Datei:Bundesarchiv_Bild_183-1990-1003-400,_Berlin,_deutsche_Vereinigung,_vor_dem_Reichstag.jpg
foto 4: <https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2141877/De-Duitse-inval-in-Polen-het-begin-van-het-Tweede-Wereldoorlog>
foto 5: https://nl.wikipedia.org/wiki/Neue_Ostpolitik#/media/Bestand:Bundesarchiv_B_145_Bild-F031401-0029,_Erfurt,_Treffen_Willy_Brandt_mit_Willi_Stoph.jpg